



Complexnummer: 526608

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Frymerson

Aantal complexonderdelen

8

Monumentnummers van complexonderdelen

526607, 526609, 526610, 526611, 526612, 526613, 526614, 530103

Woonplaats

Sint Odiliënberg

Gemeente

Roerdalen

Provincie

Limburg

Locatie van het hoofdobject

Frymerson 1, 6077 NS te Sint Odiliënberg

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

De HISTORISCHE BUITENPLAATS FRYMERSON omvat een relatief groot gebied, dat ten noordoosten van St. Odiliënberg in het Roerdal op de zuidelijke oever ligt. Het complex bestaat uit een 19de eeuws landhuis, dat tegen een oudere boerderij is aangebouwd, een kleine omgrachte laat middeleeuwse toren met (dienst)woning, diverse bos- en weidepercelen, een parkaanleg in landschappelijke stijl, een grote boomgaard en een voormalige moestuin. Aan de noordzijde wordt het geheel begrensd door de Roer, aan de oostkant door agrarische gronden van derden, aan de zuidkant door de Paarloweg en aan de westkant door het dorp St. Odiliënberg. Het bos langs de Paarloweg ligt ongeveer 4 meter hoger dan de weilanden langs de Roer.

Het complex kasteel Frymerson omvat verder een 18e eeuwse hoeve met een woonhuis en een schuur en een park. Het is goed mogelijk dat Cuypers ook verantwoordelijk was voor het hekwerk van de voormalige hoofdingang uit circa 1865, dat bestaat uit ronde bakstenen pijlers met natuurstenen kantelen.

Het complex bestaat uit: LANDHUIS (1), PARKAANLEG (2), BOERDERIJ (3), TOREN met AANBOUW (4), HONDEHOK (5), TOEGANGSHEK AAN OPRIJLAAN (6), DAM met PIJLERS (7) en TOEGANGSHEK AAN DE PAARLOWEG (8).

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding der onderdelen aangegeven.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



De HISTORISCHE BUITENPLAATS FRYMERSON is van algemeen cultuurhistorisch belang vanwege:

- de ouderdom;
- de ontwikkelingsgeschiedenis, die afleesbaar is aan de samenstellende onderdelen;
- de eclectische vormgeving van het hoofdgebouw;
- de tuin- en parkaanleg in landschappelijke stijl (tweede helft 19de eeuw), waarin oudere elementen en structuren zijn opgenomen;
- de ensemblewaarde en de harmonieuze geleding der samenstellende onderdelen;
- de fraaie landschappelijke inpassing in het Roerdal.



Monumentnummer*: 526607

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2006
Kadaster deel/nr	82721/21

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Sint Odiliënberg	Roerdalen	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Sint Odiliënberg	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Sint Odilienberg	B			1166

*Omschrijving***

Omschrijving

LANDHUIS. Het hoofdgebouw is in 1863 door P.J. H. Cuypers ontworpen voor de familie De Zantis. De vormgeving is eclectisch, met veel neoromaanse en neogotische stijlenmerken. Het bakstenen gebouw is in de loop van de 20ste eeuw witgesausd. Het bestaat uit twee haaks op elkaar staande vleugels met in de oksel een traptoren. Het gebouw is tegen de boerderij (zie onderdeel 3) aan gebouwd. De hoofdvlugel heeft twee relatief hoge bouwlagen onder een kapverdieping, op een eveneens hoge kelderderdieping. De parterrevloer ligt ongeveer een meter boven het maaiveld. Het zadeldak, gedekt met grijze Tuil du Nord- en rechtsdekkende Hollandse pannen, heeft een ruim overstek, ook bij de topgevels. De andere vleugel heeft hetzelfde aantal bouwlagen, maar omdat de kelderderdieping ontbreekt en de bouwlagen minder hoog zijn, lijkt dit bouwdeel één verdieping lager. Deze lagere vleugel is bouwkundig verbonden met de boerderij, het schilddak is gedekt met grijze pannen. De vierkante toren, waarvan de dakvoet zich bevindt op de nokhoogte van de hoofdvlugel, heeft een tentdak, gedekt met grijze leien in Maasdekking, waarvan de dakvlakken driehoekig ingezwenkt zijn. In de toren een eenvoudige opgaande rechte trap met bordessen en leuning met afgeschuinde en ingekeepte latten. In de hal en op de verdieping grote ramen met ster motieven, om de deuren en in het trapportaal kantelenlijsten. In de woonkamers samengestelde balklagen met troggewelfjes en twee gepolychromeerde mergelstenen schoorsteenmantels. De neogotische schoorsteenmantels zijn voorzien van zwarte marmeren zuiltjes en dekplaten. Het interieur is waarschijnlijk uitgevoerd door Cuypers' kunstwerkplaats "Cuypers en Co" te Roermond.

Waardering

LANDHUIS van algemeen belang:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



- vanwege de ouderdom
- vanwege de kwaliteit en bijzondere vormgeving van de architectuur
- als gaaf bewaard jeugdwerk van P.J.H. Cuypers
- als middelpunt van en uitgangspunt voor de compositie van de parkaanleg
- Vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats
- vanwege de markante ligging in het landschap

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Kasteeltoren



Monumentnummer*: 526609

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2006
Kadaster deel/nr	82721/77

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Sint Odiliënberg	Roerdalen	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Sint Odiliënberg	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Sint Odilienberg	C			4065
Sint Odilienberg	C			3394
Sint Odilienberg	B			1289
Sint Odilienberg	B			945
Sint Odilienberg	B			1284
Sint Odilienberg	B			1256
Sint Odilienberg	C			3393
Sint Odilienberg	B			1290
Sint Odilienberg	B			1166
Sint Odilienberg	B			944
Sint Odilienberg	C			3392
Sint Odilienberg	B			1279
Sint Odilienberg	C			4066
Sint Odilienberg	B			1172

*Omschrijving***

Omschrijving

PARKAANLEG, bestaande uit

a. landschapspark

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



b. tuinen

c. bosgebied

d. boomgaard

e. weilanden

ad a.: Het landschapspark beslaat het meest westelijke deel van het complex. Mogelijk was H. Copijn betrokken bij de aanleg op Frymerson. Het is bekend dat hij voor Cuypers in Roermond gewerkt heeft. Er is in het ontwerp op vakkundige wijze gebruik gemaakt van de natuurlijke ligging van de buitenplaats tussen de Roer aan de noordzijde en de zacht oplopende boshellingen in het zuiden. De aanleg is, gezien de leeftijd van veel solitaire bomen, te dateren rond 1900. Tussen het huis en de oude toren ligt een groot voorplein in gras met een rondgaand pad, waarvan het noordwestelijke segment, ongeveer een derde deel, verdwenen is. De omgrachte toren werd door Cuypers gerestaureerd en is later als decoratief element in het ontwerp van de parkaanleg opgenomen. Richting St. Odiliënberg en de Roer strekt zich in westelijke richting een landschappelijke aanleg uit met weidse zichten, begeleid door boomcoulissen. Langs de zuidzijde van de aanleg loopt een oude oprijlaan met laanbeplanting naar een imposant neogotisch toegangshek. Aan de noordwestzijde bevond zich tot het einde van de 20ste eeuw eveneens een toegangshek met pijlers. Deze pijlers zijn echter vernield, waarna het hek is opgeslagen. Ten oosten van het 19de eeuwse voorplein ligt een "plein" van oude tamme kastanjes, wellicht 18de eeuws. Dit plein vormt de overgang naar het bosgebied en de korte oprit vanaf de Paarloweg komt hierop uit. Vermeldenswaard is verder de grote groep acacia's in dit deel van de aanleg.

ad b.: Er zijn twee voormalige moestuinen nog als zodanig in het terrein herkenbaar. De kleine moestuin ligt achter de grote schuur van de boerderij (oostzijde), naast de oprit, en grenst aan de zuidkant aan de Paarloweg. Deze tuin heeft een driehoekige plattegrond, waarvan de zijden langs de oprit en de weg beplant zijn met een haag van haagbeuk. Tegen de muur van de schuur bevinden zich steunberen, die het restant vormen van een oude muurkas. Het andere, grotere, moestuinterrein ligt ten noordoosten het onder a. genoemde kastanjeplein. Het is nu een grasruigte met enkele populieren, maar een sloot die het gehele terrein omgeeft, herinnert nog aan de oorspronkelijke functie. Deze sloot staat, onderbroken door een dam (zie onder 7), in verbinding met de gracht rond de toren (zie onder 4).

ad c.: Het bosgebied ligt in het oostelijke deel van het complex en bestaat uit het hoger gelegen oude wandelbos langs de Paarloweg en het lagere, natte deel, dat naar het noordoosten loopt en eindigt bij een langgerekte plas, een oude arm van de Roer. In het bos is vermoedelijk in de 19de eeuw een rondgaand lusvormig pad aangelegd, dat begint en eindigt bij de onder a. genoemde oude tamme kastanjes. Er staan onder meer eiken, beuken, linden, acacia's en naaldbomen.

ad d.: De forse boomgaard ligt van oudsher tussen het lager gelegen bos (hiervan gescheiden door een sloot) en het grote moestuinterrein. Er staat hoogstamfruit, onder meer appel, peer en kers.

ad e.: Het weidegebied bevindt zich langs de rivier ten noorden en noordwesten van het huis. Het is door middel van zichtlijnen en zichten richting de Roer verbonden met het landschapspark.

Waardering

TUIN- en PARKAANLEG van algemeen belang

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



- vanwege de ouderdom
- vanwege de omgrachte toren, die als decoratief element in de parkaanleg is opgenomen en waarvan de oorsprong mogelijk teruggaat tot het eerste versterkte huis ter plaatse
- vanwege de kwaliteit van het ontwerp van de landschappelijke parkaanleg, waarin oudere elementen en structuren op harmonieuze wijze zijn geïntegreerd
- vanwege het gaaf bewaarde wandelbos
- vanwege de aanwezigheid van duidelijk herkenbare nutsterreinen (boomgaard, moestuinen)
- vanwege het bijzondere en gaaf bewaarde toegangshek uit de tweede helft van de 19de eeuw
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats
- vanwege de beeldbepalende, landschappelijke en cultuurhistorische waarde van het landgoed voor de omgeving van St. Odiliënberg.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg



Monumentnummer*: 526610

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2006
Kadaster deel/nr	82721/120

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Sint Odiliënberg	Roerdalen	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Sint Odiliënberg	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Sint Odilienberg	B			944

*Omschrijving***

Omschrijving

BOERDERIJ bestaande uit vier vleugels rondom een gesloten binnenplaats, XVIII, baksteen. De vleugels kennen een verschillende functie. Aan de noordwestzijde een woonhuis met topgevel; grijs pannendak; aan de courzijde afwisselend grijze en rode pannen in banen. Tegenover het woonhuis (zuidoost) en daaraan parallel staat de grote schuur met zadeldak (grijze pannen), gedragen door een oorspronkelijke houten spantconstructie. Tussen het woonhuis en de schuur twee lagere vleugels, die de binnenplaats afsluiten; hiervan heeft de noordoostvleugel (vroeger varkensstal, nu garage) een dak met grijze pannen, de zuidwestvleugel (klein- c.q. jongvee) een rood pannendak; aan courzijde gedeeltelijk grijze pannen. Het gebouw is in de loop van de 20ste eeuw wit geverfd, met uitzondering van de lagere muur van de grote schuur, die grenst aan de kleine moestuin. Deze muur is voorzien van enkele steunberen, de restanten van een oude muurkas. In het woonhuis meerruitsvensters met kleine roedenverdeling, deels met luiken, en eenvoudige toegangsdeuren. In de overige vleugels recht- en rondgesloten dubbele inrijdeuren, eenvoudige toegangsdeuren en halfronde stalvensters. De deuren en raamluiken zijn voorzien van een zandlopermotief in geel en blauw.

Waardering

BOERDERIJ van algemeen belang

- vanwege de ouderdom

- vanwege de kenmerkende plattegrond en vormgeving

- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



- als herinnering aan een oudere fase in de geschiedenis van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)



Monumentnummer*: 526611

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2006
Kadaster deel/nr	82721/127

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Sint Odiliënberg	Roerdalen	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Sint Odiliënberg	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Sint Odilienberg	B			945

*Omschrijving***

Omschrijving

TOREN met AANBOUW. De toren is het restant van het oude huis Frymerson. De ronde, relatief kleine bakstenen toren (twee bouwlagen) dateert in oorsprong uit de middeleeuwen en is het oudste gebouwde element op de buitenplaats. De gedeeltelijk gecementeerde bakstenen kantelen rond het platte dak zijn 19de eeuws, waarschijnlijk aangebracht ten tijde van de 'restauratie' door P.J. H. Cuypers in de tweede helft van de 19de eeuw. In de 19de eeuw is er een klein gebouw op L-vormige plattegrond met de eindgevel tegen de toren aangebouwd. Het zadeldak van dit gebouw wordt boven de andere eindgevel schildvormig beëindigd. Aan de noordzijde is het dak gedekt met rode pannen, de dakvlakken, die naar het landhuis gekeerd zijn, zijn voorzien van grijze pannen. Het gebouw heeft als dienstwoning en koetshuis gefunctioneerd. De bouwkundige eenheid van toren en aanbouw wordt omgeven door een cirkelvormige gracht, waarvan de oorsprong waarschijnlijk teruggaat tot de bouw van het eerste versterkte huis in de middeleeuwen. Via een brede dam is er een verbinding met het pad rond het voorplein, dat tussen toren en landhuis ligt. Toren en aanbouw zijn als decoratief element opgenomen in de landschappelijke parkaanleg.

Waardering

TOREN met AANBOUW van algemeen belang

- vanwege de ouderdom
- als herinnering aan het oude huis Frymerson
- als decoratief element in de parkaanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



- vanwege de historische en functioneel-ruimtelijke relatie met de andere complexonderdelen

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Bijgebouw



Monumentnummer*: 526612

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 december 2006
Kadaster deel/nr 82721/98

*Woonplaats** Sint Odiliënberg
*Gemeente** Roerdalen
*Provincie** Limburg

Locatiennaam Sint Odiliënberg
Locatieomschrijving

*Kadastrale gemeente** Sint Odilienberg
*Sectie** B
*Kadastraal object**
Appartement aanduiding
Grondperceel 1289

*Omschrijving***

Omschrijving

HONDENHOK, XIXc,d Bakstenen hok onder lessenaarsdak met aangebouwde ijzeren buitenren. De hoedanigheid van de oorspronkelijke dakbedekking is onbekend. De ren heeft op de hoeken twee fraaie gietijzeren ronde pijlers, daartussen eenvoudige smeedijzeren tralies, om en om aan bovenzijde via een boogje met elkaar verbonden. Het hok ligt bij de oosthoek van de boerderij.

Waardering

HONDENHOK van algemeen belang

- vanwege de ouderdom
- vanwege de zeldzaamheidswaarde
- vanwege de cultuurhistorische en functionele relatie met de andere complexonderdelen

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Bijgebouwen kastelen enz.
Functie Bijgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Monumentnummer*: 526613

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2006
Kadaster deel/nr	82721/112

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Sint Odiliënberg	Roerdalen	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Sint Odiliënberg	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Sint Odilienberg	C			3394

*Omschrijving***

Omschrijving

TOEGANGSHEK, XIX Het meest westelijke toegangshek staat aan het begin (dorpszijde) van de officiële oprijlaan naar het landhuis, het wordt momenteel niet meer gebruikt. De ronde bakstenen pijlers met hardstenen kanteelbekroningen zijn met elkaar verbonden door de oorspronkelijke smeedijzeren hekvleugels. Ze vertonen in stijl verwantschap met het werk van P.J. H. Cuypers. Vanwege Cuypers' betrokkenheid bij het ontwerp van het hoofdgebouw is het goed mogelijk dat het hek door hem of in zijn atelier ontworpen is.

Waardering

TOEGANGSHEK van algemeen belang

- vanwege de ouderdom
- vanwege de kwaliteit van het ontwerp en de bijzondere vormgeving van vooral de pijlers
- als markante markering van de oorspronkelijke representatieve entree
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van het complex
- vanwege de ensemblewaarde met de andere objecten en onderdelen in neogotische en neoromaanse stijl

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	Erfscheiding(D)	Toegangshek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Monumentnummer*: 526614

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2006
Kadaster deel/nr	82709/190

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Sint Odiliënberg	Roerdalen	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Sint Odiliënberg	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Sint Odilienberg	B			1289

*Omschrijving***

Omschrijving

DAM met PIJLERS, XIX. De brede dam met bakstenen, deels gecementeerde wangen verbindt het grasvoorplein met de weide, die direct naast de boomgaard en de grote voormalige moestuin ligt. In het midden op de wangen staan twee achtkantige hardstenen pijlers, met platte bovenkant met facetgeslepen rand en in lood gevatte ijzeren pennen. In enkele van de acht zijden zijn sleuven en ronde gaten gehakt van verschillend formaat, waarvan de oorspronkelijke functie niet duidelijk is. Elke pijler heeft twee duimen, maar er zijn geen hekvleugels (meer).

Waardering

DAM met PIJLERS van algemeen belang

- vanwege de ouderdom en bijzondere vormgeving van vooral de pijlers
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van het complex

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	Erfscheidings(D)	Hekpijler

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Monumentnummer*: 530103

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 december 2006
Kadaster deel/nr 82679/6

*Woonplaats** Sint Odiliënberg
*Gemeente** Roerdalen
*Provincie** Limburg

Locatiennaam Sint Odiliënberg
Locatieomschrijving

*Kadastrale gemeente** Sint Odilienberg
*Sectie** B
*Kadastraal object**
Appartement aanduiding
Grondperceel 1289

*Omschrijving***

Omschrijving

TOEGANGSHEK, XIX Het tweede toegangshek ligt aan de Paarloweg naast de kleine voormalige moestuin. Het bestaat uit eenvoudige gecementeerde kruispijlers met dekplaten. De hekvleugels zijn van recente datum (circa 2000) en daarom van bescherming uitgesloten.

Waardering

De pijlers van het TOEGANGSHEK van algemeen belang

- vanwege de ouderdom

- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van het complex, als markering van een van oorsprong secundaire entree

Hoofdcategorie Voorwerpen op pleinen en dergelijke
Subcategorie Efscheiding(D)
Functie Toegangshek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument